

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 23, 2015 • Vol. CVI Nr. 73 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-22-2015

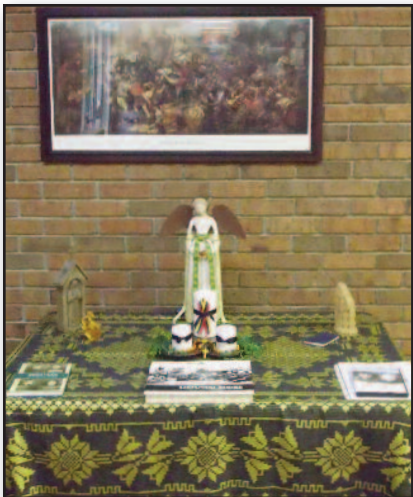
Vilniaus „Europietiškoje mokykloje“ – studentai iš Ukrainos

Ukrainiečiai baigė diplomatinis mokymus Lietuvoje

Grupė Ukrainos universitetuose tarptautinius santykius studijuojančių studentų baigė 6-ąją stažuočių programą „Lietuva – sėkmingo pasirinkimo istorija“. Ši „Europietiškos mokyklos“ diplomatinis mokymų programa vyko Vilniuje birželio 16–20 d., bendradarbiaujant su Lietuvos ambasada Ukrainoje.

Kursų metu ukrainiečių studentai dalyvavo darbinuose susitikimuose ir veiklose Lietuvos Respublikos Seime, Užsienio reikalų ministerijoje, Ūkio ministerijoje, Vilniaus miesto administracijos Užsienio ryšių skyriuje, Europos informacijos centre, Ukrainos ambasadoje Lietuvoje ir Lietuvos ambasadoje Ukrainoje. – 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Paminėta Gedulo ir Vilties diena
– 4 psl.

„Gintarinis obuoliukas“ – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Tėvo Luko Laniausko, SJ primicijos Dainavoje

Lukas Laniauskas, SJ: „Esu nustebintas, kiek daug jūsų panorote šią dieną praleisti su manimi“.

Jono Kuprio nuotr.

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

„Primicijos (lotyniškai *primitiae* – pirmieji vaisiai) – ką tik įšventinto kunigo pirmą kartą aukojamos šv. Mišios“.

Birželio 20 d. pranašautas lietus Dainavos jaunimo stovyklos nepalietė, nors jam buvo ruošta. Nežinau, kaip būtų buvę, jeigu 700 iš anksto užsiregistravusių dalyvių tektų sutalpinti po koku nors stogu. Primicijų proga buvo atnaujinta prieš keletą metų brolio Luko sumanyta koplyčia gamtoje. Naujai pastatytas metalinis kryžius, altorius, įrengti suolai, tačiau ten tilptų tik apie du šimtus žmonių. Ką daryti? Buvo grįžta prie šimta-

mečių ažuolų, augančių netoli Spyglio ežero. Aplink – pievos, galinčios sutalpinti visus atvykusius ir jų automobilius.

Keletą minučių prieš primicijų pradžią iš kitos Spyglio ežero pusės atžygiavo ten stovyklaujantys skautai – bent šimtas. Kitas jaunimas, jų tėveliai ir seneliai rinkosi prie ažuolų pavėsyje pastatyto altoriaus. Netrukus iš Baltųjų rūmų išėjo apie tuzinas kunigų, tarp jų ir Dievo Apvaizdos parapijos klebonas Gintaras Jonikas. Paskutinis grupėje ėjo tėvas Lukas Laniauskas, SJ. Altoriaus dešinėje susėdo kunigai, už jų – plati Laniauskų giminė ir artimieji. Mišių metu skaitinius skaitė tėvo Luko teta Regina Šilgalienė, ses. Ignė Marijošiūtė, evangeliją – tėvas Paul O'Connor, SJ, o visuotinę maldą vedė tėvo Luko draugai Brenda ir Chris Knight. – 6 psl.

Tikras jausmas nedalomas: arba jis vientisas, arba jo nėra. – Honoré de Balzac

Iš liūdno kolegų, „Draugo“ skiltininko Romualdo Kriauciūno, laiško į mano elektroninį paštą supratau, kad blogai padariau, praėjusią savaitę skaitytoją palikdama blogos nuomonės apie dabartinį Lietuvos kaimą. Šį kartą noriu pasitaisyti, juk ne viskas ten bloga. Žinoma, neigiami dalykai į akis lenda pirmiausia ir labiausiai skaudina, bet, kaip sakoma, pasaulis ne be gerų žmonių ir gerų dalykų. Pirmiausia tai, kad ten tėviškė (mano atveju – tėvo tėviškė), kur vis dar gyvi mieli prisiminimai.

Mūsų Kaireliai – koks tai buvo kaimas – daugiau kaip šimtas sodybų, gyvenimas ten virte virė. Tėvo jaunystės laikais mūsų kiemas kaime buvo – tikras kultūros centras, kuriame vykdavo įvairiausios šventės – trankūs šaulių susibūrimai su dūdų orkestru, arklių lenktynės, futbolo varžybos, muzikuodavo šeimos styginių orkestras ir t. t. Apie tai liudija krūva nuotraukų, mat tėvo brolio draugas buvo gretimo Žeimelio miestelio fotografas, tad prisiminimams medžiagos paliko – į valias. Na, bet tai jau istorija, kaip ir tragiškas šeimos likimas.

Grįžusi į tėviškę iš to šimto gyventojų Kairelių sodžiaus radau kuklias keturias sodybas. Darbingų žmonių jau beveik nebėra, tik pensininkai ir socialinių pašalpų gavėjai, tiesa, vienas ūkininkas, kurio žmona yra mokytoja. Buvusių sodybų vietos aptekusios žolė ir krūmais, taigi vaizdas liūdnas, bet užteko žinios, kad mūsų kieme vyks giminės suvažiavimas, ir aplinkui atsirado entuziazmo. Iš kito kaimo aplankė ūkininkė Auksė, kuri dirba mūsų kaimynų kitapus ulyčios žemė, savo senelių žemė, ir pasiūlė pagalbą. Atsišaukė ir mano krikšto tėvo kiemo jauna atžala, taip pat ūkininkė Onutė, ūkininkaujanti šiek tiek toliau, Rozalime. Visos trys moterys sutarėme atgauti Kairelius. Jeigu prireiks, jos pasižadėjo atsivežti ir savo modernią techniką. Tik dar per trumpas laikas, kad susidarytume planą, kaip viskas turės vykti. Greičiausiai organizuosime buvusių kaimo gyventojų palikuonių suvažiavimą – šventę ir su buvusiais kaimynais aptarsime, kaip bus kaimo vieta turėtų atrodyti. Galime kurti, pavyzdžiui, Lietuvai pagražinti draugiją, visuomeninę organizaciją, kuri Lietuvoje veikė 1921-1940 m. ir 1995 m. buvo atkurta. Šios garbingos draugijos Centro valdybos pirmininku buvo išrinktas J. Tumas-Vaižgantas. Draugija kvietė visos Lietuvos žmones aktyviai veiklai gražinti kraštą, ugdyti jaunąją kartą. 1921-1940 m. draugija atliko visuomenės telkimo, patriotizmo ugdymo ir krašto gražinimo darbą.

Kasmet draugija skelbė medelių sodinimo dienas. Vėliau rūpinosi paukščių globa, rengė inkilų kėlimo ir medžius išvykas. 1925 m. sudaryti gamtos ir paminklų apsaugos komitetai. 1925 m. birželio 28 d. LPD organizavo tautos suvažiavimą Veliuonoje, 1930 m. Vytauto Didžiojo 500-ųjų mirties metinių minėjimą. Didžiulį darbą draugija atliko statant paminklus Vytautui Didžiajam ir iškilmingai keliaujant po kraštą jo paveikslui. Draugijos rūpesčiu ir iš surinktų aukų buvo sutvarkytas Gedimino kalnas Veliuonoje, Birutės kalnas Palangoje, daktaro Jono Basanavičiaus parkas Kaune. Draugija rinko eksponatus projektuojamam Oro muziejui Kaune. Per savo skyrius (1926 m. jų buvo 30) rūpinosi miestelių aikščių ir sodų, mokyklų darželių, kapinių priežiūra. 1937 m. išleido almanachą, skirtą Vytautui Didžiajam. Draugijos nariai skaitė paskaitas per radiją, spausdino straipsnius periodiniuose leidiniuose, išleido vienkartinį leidinių.

Sovietams okupavus Lietuvą 1940 m. draugija, kaip ir visos kitos, buvo uždaryta. Šiuo metu draugijai vadovauja ją atkūręs Juozas Dringelis, 1990 m. Nepriklausomybės Akto signataras (jeigu ką domintų ši visuomeninė organizacija, kurios centras veikia Vilniuje, Pamėnkalnio g. 23/ Aukų g. 5, duodu elektroninį adresą: draugija@lpd.lt). Vienas iš pastarųjų šios organizacijos renginių buvo gegužės 18 d. pradėtas žygis „Per žydinčią Lietuvą“ dviračiais iš Panevėžio.

Galvoju, kodėl ir mes negalėtume būti šios organizacijos skyriumi? Juk mūsų apylinkėje apleis-

Grįžau namo, į provinciją, malonioji pusė

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

tas ne vienas šis kaimas, dėmesio reikalauja daugelis kaimų. Netoliese yra buvęs barono Bystrumo dvaras, subombarduotas per karą, bet yra išlikęs parkas su retais medžiais ir tvenkiniais. Galėtume rašyti projektą ir prašyti europinės pagalbos bei sutvarkyti parko teritoriją. Apylinkė, taip pat Žeimelio miestelis, kuris yra seniūnijos centras, turėtų vietą šventėms ir kitiems masiniams renginiams. Juk turime tokią veikėją – mano klasės draugę Raimondą, kuri yra Žeimelio gimnazijos direktoriaus pavaduotoja. Jos energija trykšta per kraštus. Ir seniūnijos seniūnė Vitalija yra aktyvi ir išmintinga moteriškė, reikia tik jai daugiau pagalbos. Žinoma, reikės pasitelkti ir pagalbą vyrų. O jų yra, štai kokie ūkininkai, kokios puikios jų žemės – javai kaip mūras kyla. Technika jų – moderniausia, naujausia, už-

gūs, o karčiamų užteigose nakvodavo gausūs pirkiai. Apylinkės garsios dar ir tuo, kad netoliese, Gedučių dvare, gyvena ir didžiuosius atradimus darė garsus fizikas, elektrolizės ir fotosintezės atradėjas, vokiečių kilmės mokslininkas Teodoras Grotusas (1785-1822). Jo vardu pavadinta viena miestelio gatvė.

Negalima nepaminėti, kad prieš keletą metų buvo išleista Žeimelio (ir jo apylinkių) monografija – didžiuliu knygų po 1 tūkst. psl. dvitomis, kurio sudarytojas yra šių apylinkių išeivis, lituanistas, didžiojo kraštotyrininko Juozo Šliavo mokinys Aloyzas Bėčius, vasaromis atostogaujantis savo gimtinės kaime. O Šiaulių dramos teatre labai įdomiai dirba jo dukra aktorė Nomeda Bėčiūtė.

Prie viso to, jeigu į kraštą žvelgsime globaliai, ne vien Lietuvos masteliu, tai savotiškai įdomi geografinė vieta – už keturių kilometrų yra Latvija su Ryga (iki jos vos 70 km), Baltijos pajūriu, Jūrmala – didžiausiu Baltijos valstybių kurortiniu miestu ir antru didžiausiu pagal plotą Latvijos miestu; būtent Latvijos pakrantę renkasi šio krašto žmonės savaitgalio pramogoms. O ką jau bekalbėti apie Bauskę (iki jos 18 km) su pilim ir Rundalės rūmų an-

Škiudų ir Balčiūnų giminės, kaimynų ir draugų suvažiavimas Kairelių kaime, Pakruojo r.

Austėjos Švereikaitės nuotr.

sieninė. Kai per kaimą važiuoja keli traktoriai, žemė dreba. Šiose vietose buvusios žemės ūkio bendrovės laukus dirba garsusis politikas, verslininkas ir mecenatas Ramūnas Karbauskis, netoli Šiaulių (už 40 km), Naisiuose, sukūręs žemės rojų tos apylinkės gyventojams. Naisiuose, beje, veikia „sausas įstatymas“, kuris labai praverstų ir Žeimeliui. R. Karbauskis yra Lietuvos šaškių federacijos prezidentas, Lietuvos žemaitukų asociacijos vicepirmininkas, įvairių kultūrinių, švietimo ir sveikatos projektų mecenatas ir steigėjas: festivalio visai šeimai „Naisių vasara“, TV serialo „Naisių vasara“, VŠĮ „Naisių vasaros teatras“, projekto „Išsaugokime vyrus“, įvairių vaikų kultūros ir švietimo projektų, knygų leidybos, kartu su A. Mamontovu fondo „Švieskime vaikus“ ikūrėjas, Baltų muziejaus Naisiuose steigėjas ir kt. O, kad tų projektų nors dalis prigytų mūsų apylinkėse.

O gerų pavyzdžių galima pasiimti ir iš apylinkės istorijos. Čia, Žeimelyje, veikė toks šviesuolis kraštotyrininkas mokytojas Juozas Šlevas (sovietų laikais žuvo neaiškiomis aplinkybėmis). Jo dėka miestelyje veikia kraštotyros muziejus, buvo restauruotos istorinės karčiamos. Kadangi buvęs direktorius mirė ir nerandama jam pamainos, muziejų ketinama uždaryti. O būtų gaila, nes tuomet netektų reikšmės ir karčiamos, kurios yra miestelio pažiba. Apskritai pats miestelis yra istorinis – pro jį istoriniais laikais ėjo Upytės žemės pagrindinis kelias į Kuršą, miestelio centras yra gotikinio tipo – su stačiakampe aikšte, kurioje seniau vykdavo dideli tur-

sambliu, vienu iš žymiausių baroko ir rokoko architektūros paminklų Latvijoje, pastatytu 1736-1740 m. kaip Kuržemės hercogo Ernesto Johano Birono – Rusijos carienės Anos Ivanovnos favorito – vasaros rezidencija. Už 40 km – rajono centras Pakruojis su didžiausiu Lietuvoje barono fon Ropo dvaru (išliko bent 20 pastatų su užtvanka ir vandens malūnu), kur kiekvieną savaitgalį veikia šeimos pramogų parkas „Gyvasis muziejus“, kviečiantis sugrįžti į dvaro istoriją. Atvykėliai gali pasidabinti dvariškių drabužiais ir išgyventi į to meto žavesį bei eleganciją, patirti ir kumečio dalia, ir pabendrauti su pačiu baronu.

Taigi mūsų krašte visko yra, reikia tik postūmio, ir apylinkės vėl sužydėtų. Bet tai priklausys tik nuo mūsų pačių, žeimeličių, kaireliečių ir kitų kaimų gyventojų ir jų palikuonių, pasklidusių po visą mielą Lietuvą ir pasaulį. Beje, „Draugo“ skaitytojai jau žino, kad iš Žeimelio yra kilusi PLB atstovė Lietuvoje Vida Gaškaitė-Bandis, taigi į pagalbą galime pasitelkti ir viso pasaulio lietuvią.

**PRENUMERUOKIME IR
SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!**

4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629

Dievo Apvaizdos parapijos naujienos

Paminėta Gedulo ir Vilties diena

Parodėlė, skirta Gedulo ir Vilties dienai.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Jau vagonas – juodas, gyvulinis,
Pastatytas Kauno stotyje...
Laukia mūsų Sibiras ledinis!
Laukia mūsų brolių vergija!..*

(Antaninos Garmutės eilės)

Visos tautos su pagarba prisimena didžius istorinius įvykius, tačiau ne visi jie būna džiaugsmingi. Tokiems tenka priskirti ir 1941 m. birželio 14-ąją, kada Lietuvoje prasidėjo masiniai trėmimai. Šiomet nuo tos baisiosios nakties sukanka 74-eri metai. 1941-ųjų trėmimų metu sovietai lėtai mirčiai į Sibirą išvežė tūkstančius nekaltų lietuvių: vyrų, moterų, vaikų. Jie smurtu buvo išplėsti iš gimtųjų namų. Atplėsti nuo artimųjų žmonės kentėjo fizinės ir dvasinės kančias, alko be duonos kąsnio, troško be vandens lašo, mirė be oro gyvuliniuose vagonuose.

Ši skaudų tautos įvykių mūsų parapijiečiai paminėjo sekmadienį, birželio 14 d. Diena pasitaikė lietinga, atrodė, verkia ir dangus. Šv. Mišias už ištremtų į Sibirą sielas, už buvusios Šv. Antano parapijos mirusių parapijiečių bei specialiomis intencijomis atnašavo klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Šv. Raštą skaitė parapijos pastoracinės tarybos pirmininkė Laimutė Maziliauskienė. Vargonavo Ada Simaitytė. Giesmes vedė Vida Pekorienė.

Pamoksle klebonas kun. G. A. Jonikas priminė istorinius įvykius, taip pat pasidalijo mintimis apie savo apsilankymą Padua, kur regėjo šv. Antano relikvijas. Prisiminė, kad buvusios Šv. Antano parapijos tikintieji visuomet rengdavo šv. Antano atlydus. Taip pat klebonas papasakojo savo išpūdžius apie kelionę į Čikagą, kur į kunigus buvo išventinti aštuoni jauni vyrai. Tarp jų – mūsų visų mylimas Lukas Laniauskas. Nors jis gimęs čia, mokėsi Lietuvoje. Jis didžiuojasi savo lietuviškomis šaknimis.

Prisimenant tremtinius buvo giedama J. Aleksandravičiaus „Tremtinio malda“ ir liaudies giesmė „Kaip didis šventasis Antanas“. Po Mišių buvo kalbama Švč. Jėzaus širdies litanija.

Po Mišių parapijiečiai ir svečiai susirinko Kultūros centro salėje, kur laukė parapijos nuolatinės šeimininkės Reginos Greenhalgh paruoštos vaišės. Priangyje šių eilučių autorė buvo surengusi Gedulo ir Vilties dienas skirtą knygų apie trėmimą ir tremtinius parodėlę. Ant lininių staltiesių buvo padėtos Sopolingosios Motinos Marijos, Rūpintojėlio skulptūrėlės, Kristaus kančios koplytėlė ir kiti simboliai.

Minėjimo dalyviai ilgai dalijosi šios dienos išpūdžiais.

Pagerbėme birželio mėnesio sukaktuvinius

Tą patį sekmadienį mūsų parapija pagerbė birželio mėnesį gimusius, sukaktuvinius ir varduvinius – Antanus ir Antaninas. Jiems buvo su-

Mūsų parapijos birželio mėnesio sukaktuviniai.

giedota „Ilgiausių metų“. Po to vaišinėmės gimtadienio tortu bei kitais saldumynais, kuriuos paruošė buvusios Šv. Antano parapijos moterys: Patricia Kaunelis, Vida Kincienė, Zita Malakaus-

kienė, Regina Nemanienė, Laura Alkevičius ir šių eilučių autorė.

Linkime visiems smagių atostogų, gražaus poilsio ir nuotaikingų saulėtų vasaros dienelių.

Gedulo ir Vilties dienos minėjimas Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje

RIMAS ČERNIUS

Sekmadienį, birželio 14 d., Čikagos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija paminėjo skaudų įvykių, kai 1941 metų birželį rusų okupantai pradėjo tremti lietuvius į Sibirą. Jau nuo seno lietuviams birželio mėnuo yra „baisusis birželis“, bet kartu ir pasipriešinimo bei laisvės vilties simbolis. Gedulo ir Vilties dienos minėjimas Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje pradėtas šv. Mišiomis, kurias atnašavo klebonas kun. Jaunius Kelpšas. Prie altoriaus kleboną palydėjo uniformuoti Lietuvos šaulių sąjungos nariai. Pamokslo metu klebonas priminė, kaip svarbi žmonėms yra laisvė. Evangelijos mokymas apie mažą garstyčios grūdėlį, kuris išauga į didžiulį medį, paskatino šv. Mišių dalyvius pagalvoti apie lietuvių laisvės vilties grūdėlį, išaugusį į didžiulį Nepriklausomybės medį.

Po šv. Mišių parapijos salėje vyko minėjimas. Minėjime dalyvavo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas ir advokatas Povilas Žumbakis.

Savo kalboje konsulas pabrėžė, kad dabartiniu metu Lietuvai labai svarbu būti stipriai ir teigė, kad „Lietuvos karas vyksta Ukrainos teritorijoje“. Konsulas paminėjo, kad kai kurie lietuviai nepa-

lankiai atsiliepia apie naujai įvestą karinę prievolę. Tačiau tokio nepalankumo neparodė partizanai, kurie ilgus metus tęsė kovą už Lietuvos laisvę. Anot konsulo, kadaise Vilnius buvo vadinamas šiaurės Jeruzale. Dabar būtų gerai, kad Lietuva, rodydama tvirtą ryžtą ginti savo kraštą, būtų vadinama šiaurės Izraeliu.

Advokatas Povilas Žumbakis savo kalboje pabrėžė okupantų įvykdytą lietuvių tautos genocidą. Prelegentas išreiškė nepasitenkinimą, kad neseniai Lietuvoje vienas poetas pareiškė, kad Lietuva nepergyveno genocido. Advokatas Žumbakis teigė, kad siauras genocido sąvokos apibrėžimas buvo Stalino prasimanymas, kurį jis sėkmingai įpiršo Vakarų valstybėms. Pagal šį siaurą genocido sąvokos supratimą, jeigu okupantas žudo ar kankina lietuvių vien todėl, kad jis lietuvis, tai yra genocidas, bet jeigu okupantas žudo ar kankina lietuvių todėl, kad jis yra mokytojas, kunigas, ar valdžios pareigūnas, tai jau atseit ne genocidas. Prelegentas pavadino šitokią genocido supratimą faršu, kuriuo Stalinas apsigynė nuo kaltinimo genocidu.

Advokatas Žumbakis kvietė dalyvius prisiminti kitą lietuvių poetą Bernardą Brazdžionį, kuris okupacijų metu savo eilėraščiu „Šaukiu aš tautą“ kvietė:

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI)

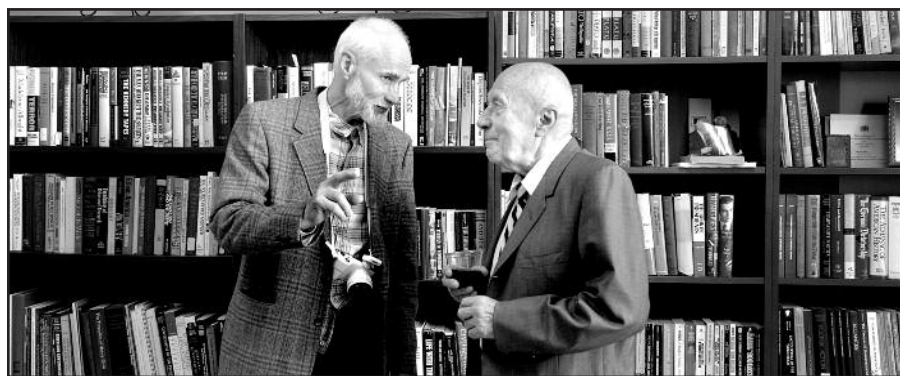
VARDANTOS LIETUVOS

LŠSI gyvenimo kaleidoskopas

Gegužės 17 d. Čikagos šauliai paminėjo Partizanų pagerbimo dieną. Jūrų šaulių kuopa „Baltija“ pakvietė visus į žygį Sag Valley Forest Preserve, ties 104th Ave ir McCarthy Rd. Prieš žygio pradžią pagerbėme žuvusiuosius tylos minute. Oras žygiui buvo puikus. Tiesa, prieš tai palijo, tad trasoje sutikome nenumatytų kliūčių. Jas įveikėme ir sėkmingai užbaigėme žygį. Po to vaišinomės kareiviška grikių ir žirnių koše. Visiems patiko puikios sudėtinės vaisės. Dar ilgokai bendravome, aptarėme ateities planus. Ačiū visiems dalyvavusiems.

Romos Bikulčienės nuotr.

Dr. Tomo Remeikio bibliotekos atidaryme. LTSC bendradarbis Juozas Bendikas ir bičiulis Leonardas Gogelis (d.). Jono Kuprio nuotr.

Gegužės 30 d. šauliai atsisveikino ir amžinon kelionėn palėdėjo gen. Teodoro Daukanto brolių šaulių Leonardą Gogelį. A. a. L. Gogelis poilsio atgulė Lietuvių tautinėse kapinėse.

A. a. Leonardas Gogelis buvo politinis kalnys, kalėjo Vorkutos lageriuose. Gyvendamas Čikagoje, jis ne vieną renginį papuošė savo kūrybos eilėraščiais, prasmingomis mintimis ir pasisakymais.

Pirmoje eilėje stovi (iš k.): kleb. Jaunias Kelpšos mama Liudvika Kelpšienė, Bronė Mikulienė, Juozas Mikulis, Roma Bikulčienė, Birutė Zalatorienė ir Mikalina Bikulčienė. Antroje eilėje: LR gen. konsulas Čikagoje konsulas Marijus Gudynas, kleb. Jaunias Kelpšas, Bronius Bikulčius, Vytautas Zalatorius, Giedrius Bikulčius, Audra Zakarauskiene ir Dalė Blekienė. Dalyvio nuotr.

*Šaukiu lietuvių burtis prie lietuvių
ir gyvą širdį prie gyvos širdies,
kad tamsiame vidurnakty nežuovę
pakiltų rytmečiui gyventi ir žydėti.*

Minėjimo metu Lietuvos šaulių sąjungos nariai pagerbė savo narį Juozą Mikulį. Juozas Mikulis nuo 1980 m. vado-

vavo Cicero jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“. Už 35 metų veiklą Juozui Mikuliui šaulių sąjungos vadovybė įteikė žymenį. Taip pat buvo pagerbtos dvi minėjimo dalyvės, kurios savo jaunystėje iškentėjo dešimties metų įkalinimą: tai Marija Vyčienė ir klebono kun. Jaunias Kelpšo motina Liudvika Kelpšienė, atvykusi į Ameriką aplankyti savo sūnaus.

Birželio 7 d. įvyko bėgimas „5 už Lietuvą“. Judėjimo laisvę pamilę tautiečiai gausiai dalyvavo simboli-niame 5 km bėgime. Džiugu, kad nepabūgelietaus šiame bėgime dalyvavo Giedrius Bikulčius bei Linas Marganavičius. Šaunuoliai broliai šauliai!

„Facebook“ nuotr.

Birželio 14 d. paminėjome Gedulo ir Vilties dieną. Šią dieną prisimename į Sibirą ištremtus nekaltus Lietuvos žmones, kurie buvo tremiami ištisomis šeimomis. Dėkingi visiems, kurie drįso pasipriešinti sovietų valdžiai. Paminėjime dalyvavo LR gen. konsulas Čikagoje Marijus Gudynas ir advokatas Povilas Žumbakis.

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI) pristatė susirinkusiems patriotiškumo pavyzdį – brolių šaulių Juozą Mikulį, kuris į Lietuvos šaulių sąjungą Lietuvoje įstojo būdamas vos 17 metų, tarnavo Lietuvos kariuomenėje, užsitar-navo vyriausiojo puskarininkio laipsnį, buvo likimo nublokštas už Atlanto vandenyno. 1976 metais įstojo į Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje gretas. LŠSI garbės šaulys Juozas Mikulis 35-erius metus vadovavo jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“ (Cicero). LŠSI vadas Julius R. Butkus Juozui Mikuliui įteikė padėkos raštą už ilgametę (80 metų) šaulišką veiklą, sėkmingą kuopos vadovavimą ir kruopščiai atliktus darbus darbuojantis Tėvynės labui. Lietuvos šaulių sąjungos atkūrimo 25-erių metų šaulio ženkliai buvo įteikti ilgamečiams „Klaipėdos“ (Cicero) kuopos šauliams Mikalinai ir Broniui Bikulčiams. Jų šeimas taip pat palietė 1941 metų įvykiai. Nors ir nublokšti toli nuo gimtojo krašto, jie niekada nenustojo mylėti, gerbti ir branginti Tėvynės.

LŠSI valdybos info

Juozas Mikulis

Dalės Blekienės nuotraukos

„DRAUGO“
prenumeratoriai
gali skaityti „Draugą“
internete be jokio
papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų
parašyti apie tai
administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“
bei slaptažodį.

**SKAITYKITE
„DRAUGĄ“
GREIČIAU!**

Tėvo Luko Laniausko, SJ primicijos Dainavoje

Tėvo Luko Laniausko pamokslas Dainavoje

Iš savo sūnėno rankų kun. Laniauskas priima stulą ir kryželį, kuriuos paskui įteikė savo tėveliams.

Atkelta iš 1 psl.

Savo pirmajame pamoksle tėvas Lukas su švelniu humoru bandė save sugretinti su kitais, ką nors darančiais pirmą kartą. Minėjo lėktuvo kapitoną, kuris, pasveikinęs lėktuve sėdinčius keleivius, prisipažino, kad tai jo pirmas skrydis. Prisiminė ir chirurgą, kuris prieš operaciją pacientui prasitarė, kad tai būsianti jo pirmą operaciją. Toliau tėvas Lukas pamoksle kalbėjo apie septyniolikos metų jaunuolį, kuris prieš keturiolika metų, vaikščiodamas po Dainavą, pajuto norą kažką padaryti, kažką pastatyti. Tas jaunuolis – jis pats, kuriam tada gimė mintis pastatyti koplyčią gamtoje. Dar papasakojo, kaip vėliau tą pačią dieną su kunigu irstydami valtimi Spyglio ežere kalbėjosi ir jis pajuto pašaukimą tapti kunigu. Savo nuoširdžiam žodyje tėvas Lukas susirinkusiems priminė, kad naujoje koplyčioje po altoriumi yra iškaltas posakis – „Jei Dievas šaukia, atsiliepk!“ Savo tėveliams jis įteikė stulą ir kryželį. Tai – sena primicijų tradicija.

Primicijos vyko lietuvių ir anglų kalbomis, tačiau nesijautė dvilypiškumo ar kokios nors kultūrų trinties. Viskas vyko prasmingai, sklandžiai ir patraukliai. Po šv. Mišių tėvas Lukas kvietė šeimynas susiburti į ratelius, kad galėtų kiekvieną grupę palaiminti ir įteikti primicijų rožinį.

Primicijų metu buvo giedamos įvairios giesmės. Jas atliko Liudas Landsbergis, Vidas Neveauskas, Darius, Audrius ir Marius Polikaičiai, Kastytis Šoliūnas, taip pat giedojo Dalia Lietuvinkienė ir Rita Giedraitienė. Specialiai išleistame leidinyje išvardinta visa eilė talkininkų – garso perdavimo specialistų, fotografų, stalų puošėjų,

Lukas Laniauskas, SJ laimino į primicijas susirinkusias šeimas

Jono Kuprio nuotraukos

maisto ruošėjų ir kt. Mėgiamu fotografų objektu buvo popiežiaus Pranciškaus natūralaus dydžio fotografija ant kartono. Daug kas norėjo įsiamžinti kartu.

Nieko dar neminėjau apie dvi dideles palapines, kurios, spėju, buvo pastatytos lietaus atveju. Po primicijų ten buvo galima užkasti ir atsigalvinti, o pati vakarienė buvo valgykloje ant kalnelio. Sunku įsivaizduoti, kiek pastangų pareikalavo tokios minios pavalgydinimas.

Primicijų leidinyje tėvas Lukas gražiai išdėstė savo gyvenimo svajones. Suglaustai noriu tas mintis perduoti. „Apie šią dieną aš svajoju ilgai. Kad ta diena pagaliau atėjo, esu dėkingas Dievui ir jums, kurie mane skatinote ir palaikėte. Esu nustebintas, kiek daug jūsų panorote šią dieną praleisti su manimi. Esu dėkingas šeimai bei drau-

gams, daug mėnesių dirbusiems parengiamuosius šios dienos darbus. Šv. Mišių ir mus supančios gamtos grožis, grožis meilės, randamos Dievo Bažnyčioje, grožis, trykštantis iš jūsų visų liudija Dievo meilę mums visiems. Jūs visi liekate mano maldoje ir mano širdyje. Ačiū! Telaimina jus Dievas!“

Man teko dalyvauti Dainavos jaunimo stovyklos atidaryme 1957 m. Iš taip vadinamo trikampio (Detroito – Čikagos – Clevelando) tada sugužėjo šimtai dalyvių. Po to daug kartų dalyvavau stovyklose ir įvairiuose renginiuose. Dainavoje stovyklavo tūkstančiai jaunimo. Kai kurie jų vėliau susituokė. Ir štai dabar susirinkome į primicijas Dainavoje, kurias atnašavo vieno iš Dainavos įkūrėjų, Simono Laniausko, anūkas, kviečiantis visus savo gyvenimą pašvęsti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Kaip pasiruošti, jeigu kiltų karas

Vilnius (Alfa.lt) – Valdžia pataria, kaip išgyventi pirmas 72 valandas, jeigu kiltų karas ar stichinė nelaimė, – ką turėti, kur bėgti. Lietuvos karinė žvalgyba perspėja, kad Rusijos turimi pajėgumai būtų pakankami regioniniam kariniam konfliktui su kaimyninėmis valstybėmis, todėl reikia būti pasiruošusiems. Tad ką karo atveju darytų gyventojai?

Jeigu vieną dieną imtų Lietuvą bombarduoti, kiekvienas turėtų žinoti, kad pats yra savo laimės kalvis, nes bent jau pirmas 72 valandas reiktų savimi rūpintis patiems. Raginama pasiruošti netikėtoms situacijoms nedelsiant, kad galima būtų išgyventi pirmas tris paras – per tiek laiko turėtų atskubėti pagalba ar pradėti veikti gelbėjimo pajėgos.

Pirmiausia – būtiniausias maisto atsargos. Konservus reikia rinktis metalinėse pakuotėse ir nepamiršti jų ati-

darytuvo. Patartina rinktis mėgstamus maisto produktus, nes jų vartojimas padės jaustis geriau. Vandens reikia turėti 12 litrų vienam žmogui, geriau mažesniuose buteliukuose.

Taip pat jau dabar patartina pasiruošti išvykimo krepši. Jame be dokumentų, maisto bei vandens ir kitų svarbių daiktų turėtų būti ir šeimos narių nuotraukos. Jų prireiks ieškant artimųjų.

Taip pat patartina turėti cigarečių – kritiniu atveju jos pasitarnauja ir kaip mainų objektas. Rekomenduojama pasiimti ir savo naminius gyvūnus. Nelaimės atveju reiktų ne bandyti kam nors skambinti, o siųsti trumpąją SMS žinutę. Visiems patariama savo mobiliajame telefone aktyvuoti perspėjimo pranešimus, kurie paskelbs apie pavojų, nes su sirenomis situacija liūdna net sostinėje.

Kariuomenės vadui – generolo leitenanto laipsnis

Prezidentė apdovanoja J. V. Žuką.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė už nepriekaištingą tarnybą, kariuomenės ir Lietuvos stiprinimą Lietuvos kariuomenės vadui Jonui Vytautui Žukui suteikė generolo leitenanto laipsnį. Prezidentė kariuomenės vadui palinkėjo išlikti tvirtam, nuosekliam ir ištikimam tarnauti Lietuvai.

Kariuomenės vadas J. V. Žukas tarnybą pradėjo 1990 metais atkuriamojoje Lietuvos kariuomenėje. Karjeros pradžioje jis buvo Krašto apsaugos

departamento Antrojo skyriaus inspektoriumi, vėliau dirbo Lauko kariuomenės brigados Kauno motodesantinio bataliono vadu, Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ vadu, Lietuvos gynybos atašė Vokietijos Federacinėje Respublikoje, Lietuvos kariuomenės Mokymo ir doktrinų valdybos vadu. Nuo 2008 m. J. V. Žukas paskirtas vadovauti Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgoms. Prieš 5 metus J. V. Žukui Prezidentė suteikė generolo majoro laipsnį.

Migracijos departamento pertvarka stringa Seime

Vilnius (Faktai.lt) – Vyriausybei priėmus reikiamus sprendimus dėl Migracijos departamento naikinimo, tam priešinasi Seimas.

„Mes norime efektyvesnės, greitesnės, sutaupancios apie 300 tūkst. eurų per metus sistemos. Bet kaip visą laiką, atsiranda lobizmas, personalijos, kurios nori šį dalyką gražinti atgal, palikti kaip buvus, nes artėja rinkimai ar dar kas (...)“, – sakė vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis.

Dabartinė migracijos sistema, anot ministro, neužkertama kelio korupcijai, dubliuoja institucijų atsakomybę – tai leistų padidinti ir darbuotojų darbo užmokestį bei sumažinti ko-

rupcijos grėsmę.

Ministras atkreipė dėmesį, kad bereikia ministro įsakymo ir teisės aktų priėmimo Seime. Šio įstatymų paketo nagrinėjimas Seime turėjo vykti praėjusį antradienį, tačiau klausimas netikėtai iš darbotvarkės išbrauktas.

Vyriausybė protokolini nutarimą dėl Migracijos departamento likvidavimo priėmė kovo pabaigoje – tuomet apsispręsta, kad departamentas turėtų būti likviduojamas, jo funkcijas nuo sausio 1-osios perimtų Policijos departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Vidaus reikalų ministerija (VRM).

Ginklais trumdys migrantų kontrabandininkus

Briuselis (Rubrika.lt) – ES narės pritarė planams jau nuo kitos savaitės pradėti pirmąją karinės operacijos prieš nelegalius migrantus Viduržemio jūra gabenančius kontrabandininkus etapą.

Teigiama, jog ES narės išsipareigojo parūpinti pakankamai laivų ir orlaivų, kad būtų pradėta pirmoji žvalgybinė operacijos fazė.

Skubiai priversti veikti, kai apie 800 migrantų nuskendo Viduržemio jūroje mėgindami pasiekti Italijos pietus, ES vadovai balandį per viršūnių susitikimą sutarė rengti detalų planą problemai spręsti iš pagrindų.

Didindami paieškos ir gelbėjimo pastangas, jie ragino įtraukti ir kariškius į kovą su kontrabandininkais, gabenančiais žmones į Europą per jūrą.

Po pirmosios žvalgomosios fazės seks aktyvioji, kai bus aktyviai išsilaipinama į kontrabandininkų laivus ir prekeiviai žmonėmis bus areštuojami.

Per trečiąją fazę numatoma šios veiksmus išplėsti į Libijos teritorinius vandenius, gal net ir į jos sausumą. Birželio 25 dieną bus pradėta pirmoji operacijos fazė.

Rusija Švedijai grasina atviru tekstu

Stokholmas (Delfi.lt) – Įtakingas Rusijos diplomatas Švedijos dienraščiui pareiškė, kad Švedijai prisijungus prie NATO, kiltų karinio atsako grėsmė.

Praktiškai kas trečias švedas įsitikinęs, kad šalis turėtų prisijungti prie NATO, atskleidė praeitą savaitę atliktos visuomenės apklausos rezultatai. 2013 metais taip manė 29 proc. švedų, o 2012 metais – 17 proc. Visuomenės nuomonės pasikeitimas tiesiogiai siejamas su vis didėjančia Rusijos agresijos baime.

Švedijos saugumo tarnyba „Sapo“ neseniai pareiškė, kad didžiausią žvalgybos grėsmę Švedijai 2014 metais kėlė būtent kaimynė iš Rytų.

Birželio 18 d. Rusijos ambasadorius Švedijoje Viktoras Tatarincevas davė interviu Švedijos dienraščiui „Dagens Nyheter“. Jame jis pareiškė, kad Švedijos žiniasklaida Rusijos atžvilgiu vykdo agresyvią propagandos kampaniją.

„Švedija tikrai nėra mūsų ginkluotųjų pajėgų taikinyje“, – dienraščiui teigė Rusijos ambasadorius Švedijoje. Nepaisant to, V. Tatarincevas pabrėžė: jeigu švedai atsisakys neutralios po-

Rusijos ambasadorius nesivaržė grasindamas. Reuters nuotr.

zicijos ir prisijungs prie NATO, Rusija gali imtis „atsakomųjų priemonių“.

Švedijos ir Rusijos santykiai pastaruosiu metu itin įtempti. 2014 metų rugsėjį į Švedijos oro erdvę įskrido Rusijos bombonešiai SU-24. Buvęs Švedijos užsienio reikalų ministras Carl Bildt tai pavadino „pačiu rimčiausiu rusų įsibrovimu į šalies oro erdvę“ per pastaruosius dešimt metų.

Po mėnesio Švedijos vandenyse pastebėtas, kaip spėjama, Rusijos povandeninis laivas, nors Švedijos karinės pajėgos ir negalėjo tiksliai nustatyti, iš kur jis atplaukė.

Kuba kalba apie suartėjimą su ES

Havana (ELTA) – Europos Sąjunga (ES) ir Kuba, Havanos duomenimis, derybose dėl santykių normalizavimo dar labiau suartėjo. Per Briuselyje vykusius pokalbius baigtos pagrindinės derybos dėl prekybos sutarties, paskelbė Kubos užsienio reikalų ministerija.

ES šalys savo santykius su Kuba 2003 metais nutraukė dėl 75 disidentų įkalinimo.

Po 50 metų trukusio ledynmečio Kuba gruodį susitarė dėl santykių normalizavimo su JAV.

Šveicarija tiria FIFA pinigų pervedimus

Bernas (BNS) – Šveicarijos prokurorai, tiriantys konkursus dėl teisės rengti 2018 ir 2022 metų Pasaulio futbolo čempionatus, aiškina 53 „įtartinus“ pinigų pervedimus, susijusius su Tarptautinė futbolo federacija (FIFA).

Generalinis prokuroras sakė, kad apie juos pranešė bankai pagal Šveicarijos pinigų plovimo prevencijos sistemą, bet tyrimas bus labai sudėtingas.

„Be 104 bankinių transakcijų, apie kurias jau žinojo pareigūnai, bankai per Šveicarijos pinigų plovimo prevencijos tinklą pranešė apie dar 53 įtartinus pinigus pervedimus“, – pranešė jis.

Šveicarijos pradėtas konkursų,

kuriuos dėl teisės rengti Pasaulio futbolo čempionatus 2018 ir 2022 metais laimėjo Rusija ir Kataras, tyrimas yra vienas iš dviejų FIFA sukrėtusių stambaus masto korupcijos tyrimų.

JAV prokurorai iškėlė kaltinimus 14 futbolo pareigūnų ir sporto reklamos bendrovių vadovų, kurie per daugelį metų paėmė daugiau negu 150 mln. dolerių kyšių. Septyni iš jų, tarp jų du buvę FIFA viceprezidentai, buvo areštuoti Ciuriche, bet Jungtinės Valstijos prašo juos išduoti.

Praėjus keturioms dienoms po perrinkimo FIFA prezidentas Sepp Blatter pranešė apie savo atsistatydinimą.

Emigracijos kartų vaismedis žydi

„Gintarinio obuoliuko“ premijos 2015

DAIVA NAVICKIENĖ

2001–2002 mokslo metais, kai buvo įsteigta „Gintarinio obuoliuko“ premija, nebuvo numatyta, kad JAV lituanistinėse mokyklose mokytojų eiles taip gausiai papildys pedagogai iš Lietuvos. JAV LB Švietimo taryba džiaugiasi, kad mokytojai bei kitas profesijas Lietuvoje įgiję specialistai, kaip ir karta prieš juos, su augančia lietuvių kilmės karta JAV dalijasi savo žiniomis, meile Lietuvos kultūrai, kalbai, istorijai.

„Gintarinio obuoliuko“ premija Lietuvių Fondo paramos dėka kasmet skiriama ypatingam mokytojui, kuris pasižymi entuziazmu, sąžiningumu ir pasiaukojimu savo mokiniams bei lituanistinei mokyklai. Šia premija norima atkreipti dėmesį į tą mokytoją, kuris naudoja įvairius mokymo metodus, puoselėja mokinių galimybę prisidėti prie klasės darbų, įdomiai paruošia ir perteikia medžiagą. Kandidatai premijai yra siūdomi mokyklos vedėjų. Sutinkantys kandidatuoti, užpildo anketą, atsako į anketoje pateiktus klausimus, pateikia 2 rekomendacinius laiškus (gali būti mokyklos vedėjo, tėvų komiteto, tėvelių, Lietuvių Bendruomenės ir pan.), pristato papildomą medžiagą: klasės tikslus, pamokos planą, pavyzdinės pamokos video įrašą, naudotas metodines medžiagos sąrašą ar pavyzdžius, taip pat naudotą

kitą pamokai pasiruošti ar jai pravesiti svarbią medžiagą.

2015 m. „Gintarinio obuoliuko“ kandidatai

Šiais metais jų buvo 7. Buvo atstovaujamos įvairios lietuvių bangos – nuo „dipukų“ palikuonių iki neseniai atvykusių iš Lietuvos. Visi kandidatai pasišventę lituanistinių mokyklų darbui. Visi aktyviai veikia savo mokyklos gyvenime, organizuoja ir padeda rengti šventes, aktyviai dalyvauja lietuviškoje bendruomeninėje veikloje.

JAV Rytuose

Monika Paulavičiūtė-Kungienė jau 6 metus dirba Maironio lituanistinėje mokykloje, NY. „Šiais metais mokiau 1 klasę, kurioje yra 12 vaikų. Klasėje tik 2 vaikai mąsto lietuviškai, 4 vaikai yra jau trečios kartos lietuviai iš mišrių šeimų, 1 vaikas visai nemokantis ir nesuprantantis lietuvių kalbos, 5 daugiau mažiau kalbantys, suprantantys lietuviškai ir verčiantys savo anglišką mintis į lietuvių kalbą... Mano pagrindinis tikslas, kad jiems mokykloje būtų smagu, kad jie jaustųsi lietuviais ir tuo didžiuotųsi.“ Monikos pavyzdinės pamokos tema – Šv. Kazimieras ir Kaziuko mugė. Naudojama įvairią medžiagą (skaidres, dainavimą, pratimus, knygą, karpymo, klijavimo ir spalvinimo užduotis), ji atkreipia dėmesį į kiekvieną mokinio kalbos lygį, visus mokinius įtraukia į šią pamoką. Kaziuko mugė – mokiniams pažįstama ir mielai lankoma šventė. Tokiu būdu mokytoja sujungia istorines žinias su aktuali lietuvių bendruomenės renginiu. Milda Palubinskaitė, rekomenduojanti Moniką, rašo: „Monika labai apgalvotai mokina. Visada aišku, koks pamokos lingvistinis siekis, o jos atrinkti pratimai kūrybingai veda prie to tikslo. Ji kruopščiai pasiruošia pamokoms ir užtikrina, kad namų darbai sustiprintų lingvistinius įgūdžius, įgytus pamokoje, ir paruošia vaikus kitai pamokai.“

Irena Šebedienė jau daug metų Bostono lituanistinėje mokykloje moko lietuvių kalbos, pastaruosius kelerius metus – ir suaugusiųjų klase. Irena Šebedienė, remdamasi „Simon & Shuster Pimsleur“ metodu, yra išleidusi audio

kasetę, kaip mokyti lietuvių kalbos, be to, ji verčia įvairius raštus iš anglų į lietuvių kalbą.

Rašydama apie suaugusiųjų klasę, Irena aiškina: „... Šiais mokslo metais susidarė du kalbos mokėjimo lygiai: penki naujokai ir keturi studentai jau išklause praeitų metų kursą. Rūpinasi, kaip geriau išspręsti šią situaciją, kad, pažengusiems studentams nebūtų nuobodu, o pradedantiesiems nebūtų informacijos pertekliaus ir pasimetimo“.

Irena nusprendė klasę sugrupuoti – tai pradinukai ir patyrę. Toks sprendimas pasirodė teisingas. „Klasėje visus studentus jungia vieningas tikslas: kuo greičiau suprasti lietuvių kalbos mokymosi dėsnius, išmokti esmines gramatikos taisykles, kad, pasibaigus mokslo metams, jie toliau savarankiškai galėtų tobulėti per vasarą, pasiekiant aukštesnį lygį.“

Irena atsiuntė pavyzdinę pamoką: su grupe ji paruošė pasirodymą „Metų ratas“ mokyklos Kalėdinės eglutės spektakliui Donelaičio 300-osioms metinėms paminėti. Mokiniai vaidino, dainavo, deklamavo. Labai sėkmingai praėjo ši suaugusių premjera. Pasak Bostono lituanistinės mokyklos vedėjos Gailos Narkevičienės, „Irenos įžvalga, aštrus protas, gražiai derantis su elegantišku kūrybingumu, daro ją nepakeičiamu mūsų kolektyvo nariu“.

JAV Vidurio vakaruose

Čikagoje ir jos apylinkėse veikia daug lituanistinių mokyklų, tarp jų ir dvi daugiausiai mokinių turinčios – Čikagos lituanistinė mokykla ir Maironio lituanistinė mokykla. Šiaurės priemiestyje, Mundelein, jau prieš 10 metų įsikūrė ir veikia Gedimino lituanistinė mokykla.

Šiais metais iš Čikagos lituanistinės mokyklos kandidatavo 2 mokytojos – **Vitalija Mickienė** ir **Regina (Danutė) Petraitienė**. Abi labai mėgsta gamtą: Regina Petraitienė yra paruošusi vadovėlį apie paukščius 4-tai klasei, o Vitalija Mickienė – „Jauno gamtininko knygelę: Ką matau miške“.

Regina Petraitienė atvyko iš Lietuvos. Ji dirbo vidurinėse mokyklose Vilniuje ir Panevėžyje. Jau šeštus metus Regina moko 4-tą klasę Čikagos lituanistinėje mokykloje. Jos pagrindiniai

klasės tikslai yra „tobulinti vaikų žinias, mokant juos lietuvių kalbos, tautos istorijos, supažindinti su šio krašto gamta, augalais gyvūnais; puoselėti vaikų meilę“. Reginos pristatytas pamokos planas „Lino gyvenimas“ įtraukia įvairią pristatomą medžiagą, įskaitant dainavimą, pratimus, eksponatus. Jos paruoštame pratybos leidinyje „Paukščiai“ taip pat randama įvairios medžiagos: eilėraščių, nuotraukų, užsiėmimų su žodynu, literatūros ir kt. Kaip rašo Loreta Timukienė savo rekomendacijoje, „ypatingą dėmesį mokytoja skiria mokinių kūrybingumo ugdymui, moka planuoti savo darbą, yra imli naujovėms ir pasiūlymams...“ Tai nuostabios charakteristikos mokytojai.

Pirmos klasės Čikagos lituanistinės mokyklos mokytoja **Vitalija Mickienė** šioje mokykloje dirba jau 11 metų. Surašydama savo klasės tikslus, Vitalija pirmiausia pabrėžė sau, kaip mokytojai, keliamus tikslus. Kaip ir kitos mokytojos kandidatės, ne kartą ji mini žodį „diferencijavimas“ – kaip svarbus pasiruošimas, norint pritaikyti pamoką kiekvienam mokiniui pagal jo mokymosi gebėjimus. Nepamiršta Vitalija Mickienė ir mokinio auklėjimo svarbos – „išklausti draugą“ yra vienas iš tikslų. Vitalija Mickienė džiaugiasi, kad mokinių tėvai labai noriai dalyvavo pažintinėje pamokoje, pravestoje gamtoje. Kaip rašo viena iš mamų, dalyvavusių šioje pamokoje, „sunku būtų nupasakoti pirmokams apie mišką klasėje, o tai, ką vaikučiai išmoko ir patyrė miške, atsimins visą savo gyvenimą“.

Iš Maironio lituanistinės mokyklos, Lemont, IL, pačios didžiausios JAV lituanistinės mokyklos, kandidatavo 2 mokytojos – **Taiyda Chiapetta** ir **Rasa Vydmantienė**.

Taiyda Chiapetta jau 17 metų dėsto Maironio lituanistinėje mokykloje. Dešimt metų ji mokė antrą klasę, o paskutinius septynerius metus dėsto Lietuvos kultūros pažinimą 9–10 klase. Taiyda rašo: „Stebiu, kaip silpnesniems mokiniams yra malonu padirbėti mano klasėje. Jie viską supranta, įsigilina į darbus ir didžiuojasi savo projektais. Šiais metais lietuvių kalbos besimokantys mokiniai ateina į mano pamoką su devintokais“. Jos

Monika Paulavičiūtė-Kungienė

Irena Šebedienė

Vitalija Mickienė

Regina Petraitienė

Taiyda Chiapetta

pristatytas pamokos planas – supažindinti mokinius su karpinių menu, darbais, trumpa istorija, kur ir kaip naudojami karpiniai, supažindinti su karpinių menininku (video). Be mokytojavimo, Taiyda turi ir kitų išpaieigojimų Maironio lituanistinėje mokykloje; pvz., ji yra aukštesniosios mokyklos koordinatorė, elektronikos tvarkytoja. Goda Misiūnienė, MLM direktorė, taip apibūdina Taiydą: „Taiydos vienas iš stipriausių ir unikaliausių bruožų yra tai, kad ji randa bendrą kalbą su visais, ir savo kantrumu rodo tolerantiškumo pavyzdį tiek mokiniam, tiek bendradarbiams“.

Rasa Vydmantienė jau 5 metus moko 1-mą klasę Maironio mokykloje. Pristatydamas savo pamoką „Užgavėnės“ ji rašo, kad vienas iš pamokos tikslų – „ugdyti vizualinę ir emocinę kultūrą, skatinti savarankiškumą, formuoti nuostatą, kad kiekvieno darbelis yra gražus, vertingas. Skatinti džiaugtis ir grožėtis draugų darbais (Užgavėnių kaukėmis)“. Rasa kartu su anketa atsiuntė nufilmuotą savo Užgavėnių prarastos pamokos įrašą. Pamokoje, kaip teigia Rasa, apibūdinama savo tikslus, matyti vizualinių elementų, vaikai kuria kaukes, fone groja linksmą muziką. Sudaryta linksmas, jauki aplinka. Tarp kolegų mokytojų Rasa pasižymi šiluma, jautrumu. Asta Čiuplinskienė savo rekomendacijoje rašo: „Tokia yra mūsų Raselė – kur tik reikia, ten ji prisideda, ir vis su šypsena ar šiltai ištartu žodžiu.“

Šiaurės Čikagos priemiestyje, Mundelein Gedimino lituanistinės mo-

Rasa Vydmantienė

kyklos Asta Štarienė jau septynerius metus moko 1-mą klasę. Vienas iš jos klases tikslų – „10 ugdymo vertybių: dėkingumas, pasitikėjimas, atkaklumas, bendradarbiavimas, smalsumas, kūrybiškumas, savarankiškumas, nuširdumas, pagarba ir tolerancija vienas kitam“. Astos Štarienės pateikta moka „Arkliai ir žirgai“ pristato mokiniams arklių, žirgų ir ponių pasaulį. Tai daroma per skaidres, aptarimus. Susiedama tai su Lietuvos Respublikos herbu Vyčiu, ji supažindina su žirgo vaidmeniu Lietuvos istorijoje. Besidžiaugdama Asta Štariene Gedimino mokyklos direktorė Giedrė Ramanauskaitė, rašo: „Mokytoja Asta Štaras dosniai aukoja savo laiką, kai ruošiamės mokyklos renginiams ir noriai tiesia pagalbos ranką kolegoms. Mokytoja dalinasi savo darbo patirtimi, medžiaga, o kartais tiesiog šiltu žodžiu, paskatinimu ir palaikymu.“

Tai kuris kandidatas nusipelnė „Gintarinio obuoliuko“?

Kaip matote, labai sudėtinga iš tokių puikių kandidačių išrinkti vieną laimėtoją. Praleidus daug laiko diskutuojant, vėl ir vėl peržiūrint pateiktą medžiagą, pagaliau buvo išrinkta nugalėtoja. 2015 m. „Gintarinio obuoliuko“ premija paskirta Maironio lituanistinės mokyklos Lemont, IL, mokytojai Taiydai Chiapetai.

JAV LB Švietimo taryba sveikina visas kandidates ir ypatingai laimėtoją – Taiydą Chiapetta.

Daiva Navickienė – JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė.

Asta Štarienė

Pittsburghe prasidėjo Baltų studijų vasaros kursai

DALIA CIDZIKAITĖ

Jau antrą savaitę saujelė amerikiečių studentų savo dieną pradeda ne nuo jiems įprasto „Hi, how are you?“, bet nuo „Labas. Kaip sekasi?“ Šie studentai – tai ketvirtą vasarą Pittsburgo universitete rengiamo Baltų studijų vasaros instituto (ang. Baltic Studies Summer Institute, arba BALSSI) dalyviai, ryžtingai kopiantys staciais lietuvių kalbos laiptais.

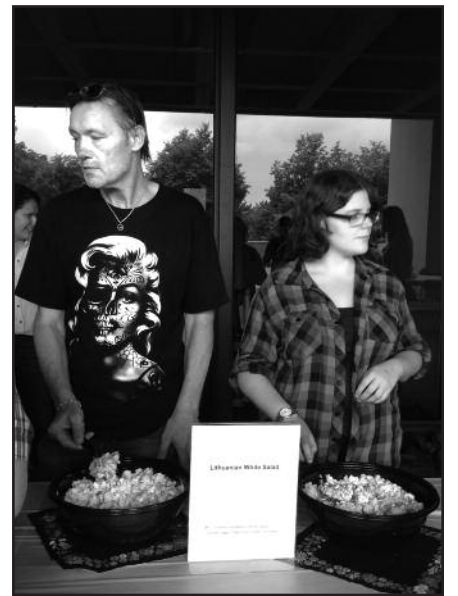
Dr. Dovilė Budrytė (k.) su lietuvių kalbą studijuojančiais studentais ir lietuvių kalbos dėstytoja dr. Dalia Cidzikaitė. Dalia Cidzikaitės nuotrauka

Nors lietuvių kalba amerikiečiams – kietas riešutėlis, ant rąstų jos lygi šią vasarą studijuojantys studentai jau moka pristatyti, nepamiršdami paminėti ne tik savo tautybę, kilmės šalies, bet ir išsilavinimo, profesijos ir darbo patirties, leistas painiais savo šeimos istorijos vingiais bei papasakoti, kokį maistą jie mėgsta valgyti bei gaminti. Nors ir šiandien jie drąsiai žengtų pro restorano Lietuvoje duris ir užsakytų ten maisto, mokėtų ne tik išrinkti jiems patikusį patiekalą, bet ir paklaustų, ar padavėja patartų jį šiandien valgyti. Na, o jei netyčia pasiklystų painiame Vilniaus senamiestyje, tikrai mokėtų paklausti kelio iki savo viešbučio.

Baltų studijų vasaros kursai – tai ne tik galimybė per trumpą laiką išmokyti lietuvių, latvių ir estų kalbų, mokantis penkias valandas per savaitę ir taip šešias savaites, bet ir susipažinti su trijų Baltijos šalių kultūra, pamatyti baltų režisierių sukurtus naujausius filmus, išmokyti ne vieną lietuvišką, latvišką ir estišką dainą, dalyvauti bendruose renginiuose, išgirsti kviestinių svečių paskaitas ir – susidraugauti tarpusavyje.

Šią vasarą BALSSI studentai jau turėjo galimybę pasiklausti prof. Dovelės Budrytės paskaitos apie taikųjį trijų Baltijos tautų nacionalizmą 1988–2004 metais. Politikos mokslus Georgia Gwinnett College, GA, dėstančios lietuvių paskaita buvo itin naudinga tiems BALSSI studentams, kurie studijuoja istoriją bei politikos mokslus įvairiuose JAV universitetuose. Dr. Budrytė ragino būsimus Baltijos šalių tyrėjus ir mokslininkus šių kraštų istorijoje ieškoti faktų ir reiškinių, įdomių ne tik mažai dalelei visuomenės, bet kur kas platesniam ratui. Būtent tokia tema ji laiko politinės bendruomenės susikūrimą, į jį įtraukiant ir etnines mažumas, Estijai, Latvijai ir Lietuvai atkūrus savo nepriklausomybę.

Su baltiškąja kultūra studentai susipažįsta ne tik pamokų metu. Jie

Šiais metais lietuvių kalbos studentai gamino tradicinę lietuvišką baltą mišrainę. Iš kairės: Douglas Stanny (Stanišauskis) ir Lindsey Woolcock.

turi galimybę išmokyti pagaminti ir paragauti baltiškų valgių, švęsti baltų šventes. Ir šią vasarą BALSSI studentai buvo pakviesti į Vakarų Pensilvanijos lietuvių draugijos (ang. The Lithuanian Citizens Society of Western PA) rengiamas Jonines. Į šventę jie pateko už tikrai simbolinę kainą – Joninių rengėjams ir dalyviams padainavę lietuviškų, latviškų ir estiškų dainų. Tam studentai kruopščiai ruošėsi nuo pat pirmos kalbos kursų dienos.

1994 metais įkurtą Baltijos studijų vasaros institutą remia 12-kos JAV universitetų konsorciumas, American Council of Learned Societies bei Association for the Advancement of Baltic Studies. Kiekvienais metais jis sulaukia paramos iš Lietuvių Fondo, JAV bei Amerikos latvių jaunimo sąjungos. Kas keletą metų Institutas vyksta vis kitoje JAV aukštojoje mokykloje. Iki šiol BALSSI aplankė Seattle, WA, Chicago, IL, Bloomington, IN, Iowa City, IA, Urbana-Champaign, IL, Los Angeles, CA ir Madison, WI, miestus.

ISTORIJS PAMOKOS: 1940 METŲ TYLIOJI OKUPACIJA

DR. ARVYDAS ANUŠAUSKAS

Tėsinys. Pradžia 2015 m. birželio 20 d. „Drauge“

1940 m. birželio 11 d. Lydoje įvyko Baltarusijos ypatingosios karinės apygardos vado generolo pulkininko D. Pavlovo (*Pavlov*) vadovaujamas pasitarimas. Čia aptartas pirmųjų trijų dienų karo veiksmų planas, karinės parengties kariuomenė privalėjo būti nuo 1940 m. birželio 13 d. vakaro, puolimo data buvo numatyta birželio 15 d. 9.00 valanda. Tuo metu prie rytinės Lietuvos sienos išdėstytos sovietų kariuomenės divizionai ir pulkai gavo puolimo užduotis. Gavus įsakymą pulti, sovietų lėktuvai turėjo sunaikinti Lietuvos oro pajėgas aerodromuose, o desantas – užimti perkėlas per Nemuną ties Alytumi ir Kaunu. Netoli Kauno turėjo išsilaipinti 214-oji oro desanto brigada – beveik 1 000 desantininkų. Lietuvos kariuomenė turėjo būti atkirsti pasitraukimo keliai ir Lietuvos okupacijai duotas 3–4 dienų terminas. Puolimo laikas – birželio 15-oji, 9 valanda ryto. Pereinant sieną, buvo nurodyta „veikti tyliai, durtuvu, netikėtai apšaudžius – sušaudyti vietoje, sutikus ryžtingą gynybą – ne atakuoti, o apeiti ir užblokuoti“. Birželio 13 d. priimtas Politinio biuro nurodymas sukurti didžiulį ligoninių tinklą – 25 000 vietų. Medicinos įstaigas „ypatingų veiksmų atveju“ nurodyta kurti ne tik Rusijoje, minimi ne tik ligoniai, bet ir sužeistieji. Tokių priemonių kaip sanitariniai traukiniai, paskirstymo punktai reikia stambių karinių veiksmų atveju. Ir tai nuspręsta ultimatumo Lietuvai išvakarėse. Lietuvos kariuomenė, atitraukta nuo Lietuvos valstybės sienų, stovėjo karinėse įgulose šalies vidurio rajonuose. Tuo tarpu Raudonosios armijos radijo stotys laukė signalo pradėti operaciją. Birželio 13 d. prie Gaižiūnų buvo išmesti 7 desantininkai, kurie turėjo pasirengti dideliam desantui priimti. Tačiau Lietuva užimta ... be mūšio. Tam pasitarnavo ir prie sienų sutelktos karinės pajėgos, ir masyvus politinis, karinis, diplomatinis spaudimas.

Antilietuviškos SSRS vadovybės nuotaikos dabar itin išryškėjo. Pasirengusi karo veiksmams, SSRS politinė vadovybė Lietuvos vyriausybei nutarė įteikti ultimatumą, kuris turėjo atverti kelią agresijai. Vėly 1940 m. birželio 14-osios vakarą, kai pasaulio dėmesys buvo priklausytas prie Prancūzijos (tos dienos rytą vokiečiai užėmė Paryžių), V. Molotovas Maskvoje buvusiam J. Urbšiu įteikė SSRS vyriausybės ultimatumą, kuriuo iš Lietuvos vyriausybės, apkaltintos savitarpio pagalbos sutarties laužymu, buvo pareikalauta sudaryti naują Maskvai priimtina vyriausybę ir įsileisti į Lietuvą neribotą Raudonosios armijos kontingentą. Šiuo ultimatumu SSRS šturkščiai sulaužė visas iki tol su Lietuva pasirašytas taikos ir nepuolimo sutartis. V. Molotovas reikalavo, kad Lietuvos vyriausybė atsakytų iki birželio 15 d. 10 val. ryto (9 val. Lietuvos laiku). Lietuvių diplomatams V. Molotovas pareiškė: „kad ir koks būtų jūsų atsakymas, kariuomenė rytoj vis tiek žengia į Lietuvą“.

Kremliaus tuometinės ekspansinės politikos gairės aiškiai atskleistos Raudonosios armijos politinės valdybos direktyvoje Nr. 5258ss: „Mūsų užduotis aiški. Mes norime užtikrinti SSRS saugumą, stipriu užraktu uždaryti iš jūros priėjimus prie Leningrado, mūsų šiaurės-rytų sienas. Per Estijos, Latvijos ir Lietuvos antiliaudiškų klikų galvas mes įvykdysime mūsų istorinius uždavinius ir kartu padėsime šių šalių darbo liaudžiai išsivaduoti. (...) Lietuva, Estija ir Latvija taps sovietiniu forpostu ant mūsų jūrų ir sausumos sienų. Pasiruošimas puolimui turi būti visiškoje paslapyje. (...) Reikės greitai surdyti priešą armiją, demoralizuoti užnugarį ir tokiu būdu padėti Raudonosios armijos vadovybei per trumpiausią laiką ir su mažiausiomis aukomis pasiekti visiškos pergalės“.

Lietuvos pasienyje atsirado NKVD pasienio kariuomenės diversantų grupių, turėjusių netikėtai nuginkluoti savo priešą pasienio postus, nutraukti ryšius. Birželio 15 d. 3 val. 30 min. okupantai pirmieji apšaudė Lietuvos pasienio sargybos būstinę Ūtoje (Alytaus aps.). Šeši kareiviai įsiveržė į patį postą ir nužudė pasienio vyr. policininką, posto viršininką Aleksą Barauską. Tai buvo pirmasis NKVD nužudytas Lietuvos pilietis. Sutelkti Lietuvos pasienyje Raudonosios armijos daliniai, per-

eidami sieną turėję „veikti tyliai – durtuvu“, likus valandai iki puolimo pradžios gavo įsakymą kelioms valandoms atidėti įsiveržimą. Birželio 15 d. 7 val. ryto Lietuvos vyriausybės posėdis baigėsi, nutarus priimti visus sovietų reikalavimus. Ultimatumas, kurį Sovietų Sąjunga rengėsi įgyvendinti „nedelsiant ir besąlygiškai“, buvo priimtas. Vyriausybė konstatavo, kad „priima reikalavimus, nors jie prieštarauja spalio 10 d. sutarčiai“ (1939 m. spalio 10 d. savitarpio pagalbos sutarčiai). Taip tikėtasi išsaugoti Lietuvos nepriklausomybę. Bet šioms viltims nebuvo lemta išsipildyti. Birželio 15 d. 15 val. Sovietų Sąjungos kariai peržengė Lietuvos sieną. Apie 19 val. Raudonosios armijos tankai jau buvo Kaune, apsupo Prezidentūrą, Vyriausybę, Lietuvos banką ir kitas vyriausybines įstaigas. Sovietinė kariuomenė, okupuodama Baltijos šalis, neteko 58 karių (15 nušaudė, 15 nuskendo ir 28 žuvo), 158 sužeisti pabaigė invazijos procesą.

Jau po Baltijos šalių okupacijos, 1941 m. vasario 4 d. vykusiame K. Vorosilovo šešiasdešimtmečio minėjime Stalinas pasakė, kad „užsienio politika vykdoma dviem būdais: diplomatija ir armija. Mūsų diplomatija dirba gerai. Bet ji nieko negalėtų, jeigu pas mus nebūtų didelės, visiškai šiuolaikinės armijos“. 1940 metais SSRS įvykdyta Baltijos šalių aneksija neturėjo jokio pagrindo pagal tarptautinę teisę ir didesnė dalis tarptautinės bendruomenės atsisakė formaliai pritarti šiam užgrobimui. Okupacijos režimas *kaip toks* nebuvo nutrauktas iki pat Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990–1991 metais.

Baltijos šalių 1940 metų patyrimas yra rimta pamoka. Atsižvelgiant į tai, Rusijos veiksmai Ukrainoje 2014 metais – tai rimtas ir pavojingas tarptautinės teisės pažeidimas. Rusija, aneksuodama Krymą, telkdama kariuomenę prie Ukrainos sienų, pakenkė ne tik Ukrainai, bet ir tarptautinių susitarimų sistemai. Europos Parlamentas pažymėjo, kad „Rusijos tvirtinimas, kad ji turi teisę naudoti visas priemones siekdama apsaugoti rusų mažumas trečiojoje šalyje (...) neatitinka tarptautinės teisės nuostatų ir pažeidžia pagrindinius tarptautinės elgsenos XXI a. principus, taip pat kelia grėsmę pokarinei tvarkai Europoje. Pasak Kolumbijos universiteto ekonomikos profesorius Jeffrey D. Sachso, jeigu Rusija nepakeis savo politikos, turėtume sulaukti itin rimtų pasaulinių padarinių, tarptautiniai santykiai taps dar labiau įtempti ir persmelkti nacionaliz-

Užsienio reikalų ministro J. Urbšio 1940 m. birželio 15 d. telegrama Vyriausybei

Užsienio reikalų ministro J. Urbšio 1940 m. birželio 15 d. telegrama Vyriausybei

Pasienietis A. Barauskas

mo. Klaida iš vienos ar kitos pusės gali privesti prie tragiško karo. Žvilgtelėję į praėjusius šimtą metų iki Pirmojo pasaulinio karo pradžios, visada rasime įrodymų, kad vienintelis būdas užtikrinti saugumą pasaulyje yra tarptautinė teisė, kurią palaiko Jungtinės Tautos ir kurią gerbia visos šalys.

Pabaiga

Raudonosios armijos kariai kerta SSRS-Lietuvos sieną. 1940 m. birželio 15 d.

Netekome žymaus biochemiko Alfonso Kušlio

JANINA SURVILAITĖ

Birželio 15 dieną, eidamas 94-sius metus Šveicarijoje, Berno kantone, mirė ilgametis Šveicarijos Lietuvos Bendruomenės (ŠLB) pirmininkas, biochemijos mokslų daktaras dr. Alfonsas Kušlys.

Jis gimė 1921 metais Šiaulių rajone Voveriškių kaime. Visa Kušlių šeima 1941–1945 metais buvo sovietų valdžios išdraskyta: tėvas ir Prekybos instituto studentė sesuo Vitalija buvo išvežti į Sibirą 1941-aisiais, o motina, brolis ir antroji sesuo deportuoti vėliau, sovietams su pergale grįžus į Lietuvą.

Su giliu sielos virpuliu jis prisiminė savo gimtąsias apylinkes Šiaulių rajone, ir tai, kaip „nesuprantamo instinkto vedamas ir Angelo Sargo saugomas“ jis per Tilžę 1944-ųjų liepą pateko į karą pralaimėjusią, sugriautą ir bėdijančią Vokietiją, o 1944 metų balandžio 22 dieną pasiekė Šveicariją, kurioje ir gyveno visus šiuos septynis dešimtmečius.

1950 metais A. Kušlys baigė Berno universitete veterinarijos studijas ir šešerius metus dirbo Berno bakteriologijos institute, parašydamas daktaro disertaciją apie tuberkuliozės susirgimus.

1956–1986 metais jau kaip bakteriologas, serologas ir imunologas dirbo Šveicarijos serumų gamybos institute, kur jam pavyko pagaminti naują produktą – antilimfocitinį serumą, būtina organų transplantacijai.

Atgimus Lietuvai, Vilniaus universiteto (VU) profesoriaus Jono Kubiliaus kvietimu 1987 metais A. Kušlys skaitė paskaitų ciklą apie antilimfocitinio serumo gamybą. Paskaitos labai sudomino universiteto studentus ir mokslininkus, nes A. Kušlys šioje srityje buvo pats kompetentingiausias Vakarų Europos mokslininkas.

A. Kušlys pirmasis ėmėsi tarpininkauti dėl Lietuvos įstojimo į Tarpautinę Raudonojo Kryžiaus organizaciją Ženevoje, buvo pirmasis jos atstovas Lietuvai, daug padėjo sveikatos apsaugos srityje. Aukodamas asmeninį laiką ir lėšas daug kartų vertėjavo ir lydėjo Lietuvos vyriausybės delegacijas, atvykusias į Šveicariją įvairiausiais naujai atsikūrusios Respublikos valstybiniais reikalais.

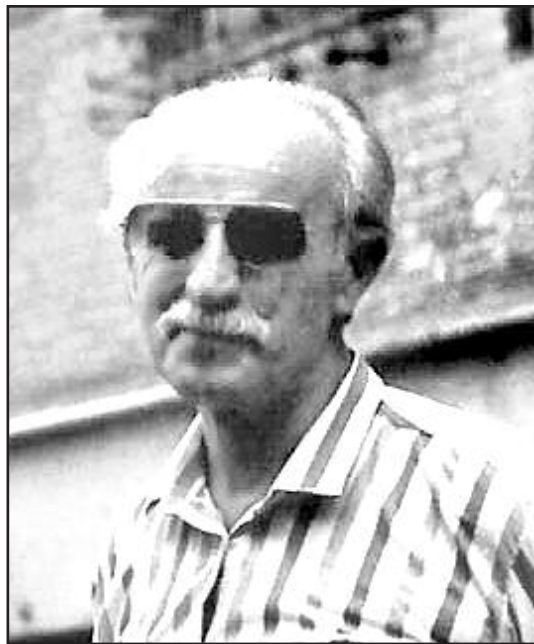
A. Kušlys turi keliolika PLB valdybos, Lietuvos vyriausybinių apdovanojimų bei didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordina, tačiau, kai jam primindavome apdovanojimus, jis visada atsidadavo ir patvirtindavo savo tiesą: „tuose apdovanojimuose niekada nebus įrašyti emigranto jausmai ir atsakomybė prieš Tėvynę...“

2011 metais rašydama knygą „Visada tolimi – niekada svetimi“, apie pokario pabėgėlių kartą, dr. A. Kušlį apilankiau jo gražioje nuosavoje sodyboje netoli Berno, pasveikinau su 90-ju gimtadieniu...

Su žymiu mokslininku kalbėtis visada būdavo malonu. Jo asmenybės bruožai: išvalgumas, tolerancija ir dėmesingumas pašnekovui, subtilumas ir mokėjimas bendrauti išties visus stebino. Daktaras patvirtina, jog visa tai jis atsinešė iš Lietuvos: „Tą

man jau įdiegė Lietuvoje mano puiki mokytoja Potencija Pinkauskaitė...“

Į knygą „Visada tolimi – niekada svetimi“ esu įdėjusi ir labai širdinga, atvirą paskutinį pasikalbėjimą su dr. A. Kušliu (psl.73–79). „Palikusieji Tėvynę lietuviai su savo praradimo jausmais niekada neapsiranta, – teigė jis. – Vienatvė ir skaudus pajutimas,

Alfonsas Kušlys

kas yra susvetimėjimas, ir kas yra ištikimybė ir meilė Tėvynėi, jos idealams, kai kitoje šviesoje išskyla konfliktai ir kompromisai, kitokiais keliais ateina meilė ir draugystė... Visą emigraciją mano viduje buvo atskirai susirikiavę 'šveicariški' ir 'lietuviški' dalykai... Toleravau, gerbiau ir paklusau protingiems šveicarų įstatymams, jų tvarkai, gyvenimo būdai, esu Šveicarijos pilietis, puikiai kalbu ne tik literatūrine kalba, bet ir jų dialektu, tačiau niekada neužmiršau, kad esu lietuvis... 'Du bist mehr Litauer als Schweizer' ('Esi labiau lietuvis nei šveicarai') – sako visada man šveicarai.”

Anot A. Kušlio, „nuo čechoviško pasakymo, kad 'gyvenimas matuojamas kančia' susilaikydavau todėl, kad labai gilinausi į savo mėgstamą mokslinį darbą ir kad anksti mirus žmonai, užauginau didžiausią gyvenimo džiaugsmą, du protingus sūnus: medicinos mokslų daktarą Tomą ir che-

miką Martyną“. Abu sūnūs nuo mažens jautė dideles simpatijas Lietuvai. Thuno klinikos vyriausiąjį gydytoją Tomą Kušlį anksti pakirto klasingas vėžys, todėl seneliui savo meilę teko paskirti ir trims mažamečiams dr. Tomo vaikams. „Dar pakako jėgų porą kartų anūkus nuvežti į mano Tėvynę Lietuvą, kad pažintų seneliui brangiausią Žemėje kraštą...“

Paklaustas, ar nenorėtų amžiaus gale sugrįžti į Lietuvą, atsakydavo: „sugrįžti svajonių jau seniai neturiu. Skausmas netekus artimųjų visur ir visada vienodas, tuo labiau kad nei Lietuvoje, nei Šveicarijoje nėra mano ar-

timųjų kapų, ir, manau, jau nesužinosiu, kur jie palaidoti – tiksliau sunaikinti kaip priešai, o iš tikrųjų buvo patys didžiausi Lietuvos patriotai ir doraisi lietuviai...“

Urna su mokslininko daktaro Alfonso Kušlio palaikais birželio 19 dieną palaidota Thuno/Gwatto kapinėse. Šeima laidojimo dalyvių vietoj gėlių paprašė paremti pinigine auka Bendruomenę.

Janina Survilaitė – žurnalistė, rašytoja, gyvena Šveicarijoje, Ciuricho mieste.

www.draugas.org/mirties.html

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

We will hire experienced gutter installers. Year-Round Job.
You can call in English or Polish
630-628-7381.

Remkime Draugo fondą
www.draugofondas.org

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NAUJA Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

NAUJA Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-856-2430

NAUJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NAUJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9886

Kunigaikščių Užėiga 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Portlando lietuviai birželio 27 d., šeštadienį, 4 val. p. p.** kviečiami į dainininkės Rasos Serra ir liaudies instrumentų virtuozo Sauliaus Petreikio koncertą, kuris vyks labai gražioje vietoje, Kelley Point parke. Daugiau informacijos apie šį renginį ir kitą Portlando lietuvišką veiklą rasite tinklalapyje www.portlandlithuanians.com.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) birželio 28 d., sekmadienį, 10 val. r.** švęsime Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus iškilnę. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 min. prieš šv. Mišias

sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litaniją. Taip pat primename, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. atnašaujamos lietuviškos šv. Mišios. Po jų klausomos išpažintys. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Birželio 28 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Long Islando Lietuvių Bendruomenė maloniai kviečia visus atšvęsti Jonines Great Neck esančiame Kings Point parke. Įvažiavimas iš Redbrook Road pusės – 74 Red Brook Rd, Kings Point N.Y. Area #10. Bus lietuviško maisto, alaus, muzikos ir šokių! Daugiau informacijos suteiks Ramutė Žukas, tel. 516-353-1229, ramutezukas@hotmail.com

Gilinami mokslo ir verslo ryšiai

Iš k.: „Rea Incorporated“ prezidentas ir vienas iš Akrono „Global Business Accelerator“ vadybininkų Robert Anthony, dr. Marius Dagys, Akrono miesto meras Jeff Fusco ir LR garbės konsulė Clevelande Ingrida Bublienė. Adele Roth nuotr.

Birželio mėnesį visą savaitę Akrono „Global Business Accelerator“ lankėsi Vilniaus universiteto mokslininkas, UAB „Bioanalizės sistemos“ direktorius dr. Marius Dagys. Siekdamas susipažinti su JAV rinka jis susitiko su įvairiais specialistais bei mokslininkais. Prieš išvykstant atgal į Lietuvą Akrono miesto vadovybė surengė dr. M. Dagiui atsisveikinimo pietus.

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarų. Knygos sudarytojų pašnekovai atvira pasakoja apie bėgimą iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Naujausi lietuvių sportininkų pasiekimai

Pirmosiose Europos žaidynėse Baku (Azerbaidžanas) bronzos medalius iškovojo 20-metės Lietuvos paplūdimio tinklininkės Ieva Dumbauskaitė ir Monika Povilaitytė į Lietuvą grįžo pavargusios, bet įrodžiusios, kad gali žaisti aukščiausiame lygyje.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

Olandijos komanda „Brunel“, kuriai atstovauja lietuvis Rokas Milevičius, prestižinėse jachtų lenktynėse aplink pasaulį „Volvo Ocean Race“ užėmė antrąją vietą.

EPA-ELTA nuotr.

Lietuvoje viešės NBA legenda S. Perkins

RYTIS SABAS

Birželio 26–27 dienomis Lietuvoje viešės NBA legenda, buvęs Šarūno Marčiulionio komandos draugas, olimpinis čempionas Sam Perkins. Jis dalyvaus krepšinio šventėje Druskininkuose, skirtoje pristatyti naujo formato „Sprite“ krepšinio talentų 1x1 kovas.

Samuel „Samas“ Perkins – viena išpūdingiausių NBA asmenybių iš Michael Jordan eros. „Big Smooth“ ir „Sleepy Sam“ pravardėmis vadinto aukštaūgio karjera buvo susijusi ne tik su legendiniu MJ, bet ir Lietuva. Nors niekada ten nebuvo, apie ją olimpinis čempionas Sam Perkins yra girdėjęs iš Š. Marčiulionio, su kuriuo rungtyniavo „Seattle Supersonics“ klube.

NBA ambasadoriumi dabar esantis S. Perkins dvi išpūdingas pergales yra pasiekęs drauge su M. Jordan. 1982-aisiais, besimokydamas North Carolina universitete, jis tapo JAV studentų lygos (NCAA) čempionu, o dar po dvejų metų – su JAV rinktinė – iškovojo Los Angeles olimpinį žaidynių aukso medalį. Nė vienas NBA klubas, kuriame

Sam Perkins

17 metų rungtyniavo tritaškius svaidantis milžinas, juo nenusivylė.

„Vienintelis dalykas, kuris jam aikštėje sekėdavosi kiek mažiau – tai perduoti man kamuolį. Ilgai spėliodavau, kodėl negaunu iš Sam perdavimo, nors, mano nuomone, būdavau laisvas ir pasirengęs atakai. Paaikškėjo, kad jam buvo sudėtinga kaire ranka perduoti kamuolį į ‘silpnąją pusę’, kurioje stovėdavau aš. Bet tai netrukė jam taikliai atakuoti iš trijų taškų“, – prisiminė Š. Marčiulionis.